

Extreme Sports in de Duinen

Hoe zit dat?

In opdracht van NV.PWN
Marlies Schijf
Ministage
Velsbroek
Maart 2005

Inhoud

1. Inleiding	pag. 4
2. 'Extreme Sports'	pag. 4
3. Schermvliegen	pag. 4
3.1 Soaren	pag. 5
3.1.1 De Sport	pag. 5
3.1.2 De Sporter	pag. 5
3.1.3 De Locatie	pag. 6
3.2.4 De Toekomst	pag. 6
3.2.5 Hinder en Verstoring	pag. 6
3.2 Snorvliegen	pag. 7
3.2.1 De Sport	pag. 7
3.2.2 De Sporter	pag. 7
3.2.3 De Locatie	pag. 8
3.2.4 De Toekomst	pag. 8
3.2.5 Hinder en Verstoring	pag. 8
4. Deltavliegen	pag. 9
4.1 De Sport	pag. 9
4.2 De Sporter	pag. 9
4.3 De Locatie	pag. 10
4.4 De Toekomst	pag. 10
4.5 Hinder en Verstoring	pag. 10
5. X-steppen	pag. 10
5.1 De Sport	pag. 10
5.2 De Sporter	pag. 11
5.3 De Locatie	pag. 11
5.4 De Toekomst	pag. 11
5.5 Hinder en Verstoring	pag. 11
6. Mountainboarden	pag. 12
6.1 De Sport	pag. 12
6.2 De Sporter	pag. 12
6.3 De Locatie	pag. 12
6.4 De Toekomst	pag. 13
6.5 Hinder en Verstoring	pag. 13

7. Andere 'Extreme Sports'	pag. 13
7.1 De Sport	pag. 13
7.2 De Sporter	pag. 13
7.3 De Locatie	pag. 13
7.4 De Toekomst	pag. 14
7.5 Hinder en Verstoring	pag. 14
8. Conclusie	pag. 15
9. Referenties	pag. 16
10. Bijlagen:	pag. 17
- Reglement Schermvliegen 2004	
- Handleiding duinsoaren	
- Reglement Snorvliegen 2004	
- Reglement MLA's	
- Nota Knelpunten en Bedreigingen Zelfregulering Recreatieve en Sportluchtvaart KNVvL	
- Vliegplaatsreglement Langevelderslag	
- Schermvliegen allerlei	

Voor het schrijven van dit verslag heb ik zes dagen uitgetrokken tijdens mijn ministage. Het is bedoeld om een algemene indruk te geven van de verschillende 'extreme sports' die in de duinen worden beoefend. Daar ik mijzelf intensief met 'board sports' bezig houd, was dit voor mij bekend terrein en heb ik mijn eigen beleving van dit soort sporten in het verslag kunnen verwerken.

Marlies Schijf

1. Inleiding

Uiteraard is mountainbiken het eerste waaraan gedacht wordt wanneer men spreekt over 'extreme sports' in de duinen. Toch zijn er nog een aantal andere extreme sporten die beoefend worden in de duinen. Zo wordt er ook aan schermvliegen gedaan op de zeereep en worden er door evenementenbedrijven clinics gegeven in bijvoorbeeld x-stepping, blokarting, kiting, cross-surfing, para-karting, mountainboarding, crossgolf en skywinging. Met uitzondering van x-stepping en mountainboarding worden al deze sporten alleen in de zeereep beoefend.

Dit betekent niet meteen dat deze sporten geen hinder en/of verstoring kunnen opleveren voor het Noord-Hollands Duinreservaat en zijn bezoekers. De vraag is, op welke manier deze hinder en verstoring voorkomen kunnen worden voordat ze uit de hand lopen.

2. 'Extreme Sports'

Ten eerste moet duidelijk gesteld worden wat nou precies de definitie van 'extreme sports' is. 'Extreme sports' is een trendy term waarvoor in de plaats ook wel 'fun sports' wordt gebruikt. Het betreft hier sporten die relatief nieuw zijn en waar vaak nog geen officiële wedstrijden voor georganiseerd worden zoals het WK of de Olympische Spelen. Om een voorbeeld te geven: snowboarden werd in de jaren tachtig ook een extreme sport genoemd, omdat maar een enkeling deze sport beoefende en men het onverantwoordelijk gevaarlijk vond. De gedachte was toen ook dat het een trend was die wel over zou vliegen. Maar dit gebeurde niet, in tegendeel, de sport werd steeds populairder. Nu er twintig jaar verstreken zijn, is snowboarden net zo normaal geworden als skiën en is het eigenlijk geen 'extreme sport' meer. Maar er zijn natuurlijk ook genoeg voorbeelden van sporten die nooit echt grote aanhang hebben gekregen.

Het is dus belangrijk dat men zich verdiept in de ontwikkeling van een extreme sport. Het is onnodig om met elke opkomende sport rekening te houden, want het zou zo maar een eendagsvlieg kunnen zijn. Er moet gekeken worden naar wat de aard van de aantrekkingskracht is en op wat voor type mens deze kracht werkt. Vervolgens moeten deze mensen nader bestudeerd worden; lettend op hoe trendgevoelig deze groep mensen is en hoe groot de groep is. Ook is het belangrijk te monitoren hoe snel deze groep groeit of krimpt en hoe deze mensen zich gedragen ten opzichte van hun omgeving wanneer zij hun sport beoefenen.

Zodra deze aspecten duidelijk zijn, kan een beleid uitgewerkt worden met betrekking tot de desbetreffende extreme sport.

3. Schermvliegen (parapenten)

Schermvliegen, of parapenten, wordt gedaan met een schermvliegtuig die parapente of paraglider wordt genoemd. De schermvlieger start vanaf een berg en zweeft vervolgens naar beneden tenzij opstijgende, warme lucht het toestel hoog houdt. Daar er in Nederland geen bergen zijn, doet men hier aan soaren (zie figuur 1), lieren en snorvliegen.

Er is in 2004 een reglement opgesteld voor het schermvliegen wat te vinden is in bijlage 1. Om te mogen schermvliegen moet men les nemen. Na 15 vluchten en het verkrijgen van kennis over uitrusting, luchtverkeersregels, de veiligheidsprocedures en het weer kan brevet 1 verkregen worden. Met dit brevet mag men alleen onder begeleiding van een instructeur vliegen. Na 40 vluchten, een takenlijst en een theorie-examen is men in het bezit van brevet 2 en mag zelfstandig gevlogen worden. In Nederland mag er maar op een aantal locaties gevlogen worden en hier gebeurt dit met behulp van een lier. Officieel mag nergens aan soaring gedaan worden.

Figuur 1: Soaring in Zeeland.

3.1 Soaren

3.1.1 De Sport

Soaren is een vorm van schermvliegen en is één van de weinige manieren om zelfstandig te kunnen opstijgen en vliegen in Nederland. Hierdoor neemt de belangstelling voor soaring steeds meer toe. Zeil- en schermvliegers kunnen beiden aan de voet van een helling starten en opgelierd worden, maar een schermvlieger kan ook op zichzelf opstijgen en dit wordt soaren genoemd. Dit gebeurt in de zeereep met behulp van de thermiek. De soarder loopt tegen het duin op en wordt door de zeewind die tegen het duin omhoog waait, meegenomen. Daarna kan de soarder langzaam naar beneden zweven of in de lucht blijven door in warme luchtstromen te zweven.

3.1.2 De Sporter

Soaring is in wezen een noodgreep van de paragliders die niet gelierd willen worden en niet in de buurt van de bergen wonen. Deze sporters gaan op vakantie naar Frankrijk om daar aan parapenten te doen in de bergen, en in Nederland doen ze aan soaring aan de kust. Uiteindelijk geeft het ze een kick dat ze zonder berg of hulpmiddel toch de lucht in kunnen komen.

De mensen die al een tijd aan soaring doen voorzien problemen met de lokale autoriteiten en andere luchtgebruikers zoals deltavliegers. Er zijn vele parapenters met de juiste brevetten maar zonder ervaring in duinsoaren die niet weten hoe zij om moeten gaan met de kwetsbare locaties en afwijkende vliegomstandigheden. Men is bang dat het gedoogbeleid dat nu geldt, zal verdwijnen en dat er een totaal verbod zal gaan gelden. Er is een groep soarders die zich georganiseerd heeft met behulp van de site van soarfreaks. Zij willen op deze manier gezien worden als serieuze gesprekspartner voor lokale autoriteiten, de KNVvL (Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart), en andere luchtgebruikers. Hun doelstelling is om hun belangen veilig te stellen en momenteel is hun communicatie platform het Soarum op de E-lijn

site. Zij stellen zeer nadrukkelijk in hun site dat soaring alleen maar gedogen wordt en niet onder de regelgeving van de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart valt, zoals zeilvliegen en snorvliegen. Totdat dit wel het geval is treden zij zelfregulerend op met behulp van gedragsregels en vliegeregels. Zij zijn zich bewust van de kwetsbaarheid van het duin en proberen die zo min mogelijk te verstoren. Zo staat er bijvoorbeeld een handleiding op de site van soarfreaks hoe men kan starten van onder aan het duin zonder er daadwerkelijk in te lopen. Verder hebben zij vliegeregels opgesteld en pleiten zij voor het begeleiden van beginners en het beheer van de duinstek waar zij starten.

Naarmate de schermen steeds beter geschikt worden voor soaren, tonen steeds meer mensen interesse. Toch blijft het een onbereikbare sport voor velen doordat je bereid moet zijn en de mogelijkheid moet hebben om op elk moment van de dag te vertrekken richting kust.

3.1.3 De Locatie

Er zijn een aantal stekken in Nederland waar gesoared kan worden. Deze locaties zijn de Maasvlakte, waar gesoared kan worden en gelierd, Kuikduin en Langevelderslag zijn soarstekken en Zoutelande en Westerschouwen zijn soarstekken. Lierlocaties zijn Nieuwvliet, Bellingwolde, Bruinehaar, en Moergestel (de Buizerd). Overal kan men aan zeilvliegen doen. Alleen in Maasvlakte, Zoutelande, Nieuwvliet, Bruinehaar kan men schermvliegen.

Nu wordt soaring nog niet erkend als vliegsport en dit maakt dat zij ook geen officiële stekken hebben. Daarom zijn er ook soarders die niet op de hierboven genoemde plekken te vinden zijn maar die naar Wijk aan Zee gaan. Daar worden zij momenteel nog gedoogd, maar doordat er klachten binnenkomen van andere recreanten die gehinderd worden of die verstoring constateren, zou men goed moeten overwegen of dit gedoogbeleid wel zinvol is.

3.1.4 De Toekomst

Er bestaat een grote kans dat de sport door steeds meer mensen beoefend zal worden in de toekomst.

In de toekomst zal er ook voor soaring een reglement opgesteld worden door de KNVvL. Dit zal een einde maken aan het gedoogbeleid. Dan zullen de soarders alleen nog maar hun sport mogen beoefenen op de daarvoor bestemde plaatsen. Waarschijnlijk zullen dit gedeeltelijk de huidige vliegstekken voor parapenters en deltavliegers zijn. Maar de mogelijkheid is er dat Wijk aan Zee ook als vliegstek wordt bestempeld als er niemand tegengas geeft, want er is een groot aantal soarders die de voorkeur aan deze stek geeft.

3.1.5 Hinder en Verstoring

Bezoekers beleven de schermen van de schermvliegers en de deltavliegers als een soort van horizonvervuiling omdat deze voorwerpen niet in het natuurlijk landschap thuishoren (zie figuur 2). Bezoekers kunnen zich ook storen aan het vertrappen van het duin aan de rand van het strand.

Dit is natuurlijk ook een verstorende factor voor de natuur zelf. In de beheernota van PWN staat dat rustige stranddelen vaak samenvallen met kwetsbare en storingsgevoelige natuurgebieden die daaraan grenzen. Juist deze rustige standdelen worden door de soarders gebruikt als startplek. Door het lopen over het duin wordt de vegetatie verstoord; ook hebben de schermen een negatief effect op broedvogels in het duin en trekvogels die normaliter in het buitenduin verblijven. Het broedseizoen binnen het NHD is vastgesteld van 15 maart tot en met 15 juli.

Het Noord-Hollands Duinreservaat valt onder de habitatrictlijn maar Wijk aan Zee niet. De habitatrictlijn kan dus niet direct als argument gebruikt worden bij het aanvechten van een startlocatie aldaar. Wel kan dit wanneer het vliegen langs de zeereep wordt aangekaard. De soarders vliegen veelvuldig tot aan Heemkerkse strand en soms zelfs door tot aan Strandopgang Castricum.

Figuur 2: Soaren in de duinen bij Wijk aan Zee.

3.2 Snorvliegen

3.2.1 De Sport

Snorvliegen is een vorm van schermvliegen maar dan gemotoriseerd (zie figuur 3). Dit betekent dat de snorvlieger minder afhankelijk is van weersomstandigheden en minder gebonden is aan bepaalde locaties.

Snorvliegers vallen in Nederland onder de MLA's (Micro Light Aeroplanes) en moeten zich aan de regelgeving voor deze luchtvaartuigen houden. Doordat vanaf vier maart 2004 de regelgeving is aangepast, is snorvliegen nu legaal als men zich aan de regeling houdt. Dit houdt in dat de snorvlieger een bewijs van inschrijving, luchtvaardigheid en bevoegdheid en een geldige medische verklaring moet bezitten.

3.2.2 De Sporter

Op een site voor snorvliegen stond de melding dat er kort geleden klachten waren binnengekomen van het provinciaal bestuur Noord-Holland over snorvliegers boven natuurgebieden.

Er zijn een aantal gedragsregels waaraan de snorvlieger zich moet houden. Deze regels zijn niet boven aaneengesloten bebouwing of mensenmassa's te vliegen en altijd op minimaal 500 voet te vliegen. Verder mag men niet boven natuurgebieden vliegen. Als het niet anders kan mag men alleen in een rechte lijn op 1000 voet hoogte het natuurgebied oversteken.

Doordat de snorvlieger aangedreven door een motor vliegt, kan deze makkelijker grote afstanden afleggen dan een parapenter. Ook is de snorvlieger minder afhankelijk van thermiek en kan hij in principe overal een start- en landlocatie aanvragen. Dit betekent dat men ze overal kan tegenkomen. Ook snorvliegers worden net zoals soarders in steeds grotere aantallen aan de kust gesignaleerd. Daar de gemotoriseerde schermvliegers niet persé boven de zeereep hoeven te blijven om te kunnen blijven vliegen, is de kans groot dat zij zich ook dieper het duingebied in

begeven. Zoals eerder vermeld is één van de gedragsregels dit niet te doen, maar de vraag is of iedere snorvlieger zich hieraan houdt.

Figuur 3: Een gemotoriseerde schermvlieger wordt ook wel snorvlieger genoemd.

3.2.3 De Locatie

Men moet opstijgen en landen op een permanent MLA terrein in Stadskanaal of Drachten of op een zogenaamd 'artikel 14'-veld. Voor een 'artikel 14'-veld geldt een ontheffing van een jaar op het verbod te starten en landen op een niet-luchtvaartterrein. Tijdens dit jaar mag men maximaal 100 bewegingen (starten of landen) maken, verdeeld over minimaal 25 niet aaneengesloten dagen. De aanvrager mag drie gastvliegers uitnodigen en zo'n veld aanvragen bij IVW. Er mag gevlogen worden in luchtruimclassificatie 'G' op een hoogte van maximaal 1200 voet en minimaal 500 voet. Wanneer men over een transponder beschikt, mag men ook vliegen in classificatie 'E' met de daarvoor geldende maximale vlieghoogte.

3.2.4 De Toekomst

Het ziet er naar uit dat in de toekomst steeds meer snorvliegers langs de kust te vinden zullen zijn. Het voordeel van snorvliegen is dat men minder afhankelijk is van thermiek en grotere afstanden kan afleggen. Ook is er een duidelijk reglement dat de snorvlieger bepaalde rechten toedeelt.

3.2.5 Hinder en Verstoring

Er is zeker sprake van hinder in het geval van snorvliegen. Naast de al eerder genoemde hinder die wordt veroorzaakt door het vliegen met schermen is ook het feit dat de schermvlieger door een motor wordt aangedreven een oorzaak van hinder. Een snorvlieger is een bijzonder onnatuurlijk verschijnsel in een natuurgebied en dit wordt als hinder ervaren door recreanten die voor rust, stilte en natuur komen.

Ook verstoring is een belangrijk gevolg van snorvliegen. Ook hier geldt weer dat de snorvlieger dezelfde verstoring veroorzaakt als een soarder. Daarnaast verstoort het motorgeluid ook nog eens de rust, behalve als er hoog genoeg gevlogen wordt.

Uiteindelijk is de snorvlieger een grotere bedreiging voor het Noord-Hollands Duinreservaat dan de soarder omdat deze niet gebonden is aan de zeereep. Het verschil tussen beide 'extreme

sports' is dat er voor snorvliegen al een duidelijk reglement is waar zowel de snorvlieger als de beheerder van een natuurgebied zich naar moet schikken.

4. Deltavliegen (hanggliden)

4.1 De Sport

Naast schermvliegers zijn er ook mensen die aan deltavliegen, oftewel hanggliden, doen (zie figuur 4). De zeilvlieger die hiervoor gebruikt wordt bestaat uit een doek met een aluminium frame. Deze wordt opgebouwd boven op de berg. Als de zeilvlieger eenmaal is opgebouwd, is deze sneller en gemakkelijker te starten dan een schermvlieger. De laatstgenoemde is gevoeliger voor windvariaties en kan alleen opstijgen als de wind voldoende geluwd is. Een zeilvlieger presteert beter wat betreft glijhoek (vlak) en maximale snelheid en is minder gevoelig voor turbulentie. De keerzijde is dat de zeilvlieger door de hogere snelheid en vlakke glijhoek een groter terrein nodig heeft om veilig te kunnen landen.

Ook de zeilvlieger kan opgelierd worden of kan omhoog getrokken worden door een ultralight, iets wat niet mogelijk is met een schermvlieger.

Figuur 4: Deltavliegen vanaf een berg in Laragne, Frankrijk.

4.2 De Sporter

De zeilvlieger is op zoek naar dezelfde uitdaging als de schermvlieger. Zo vrij als een vogel te kunnen vliegen. Ook zeilvliegers hebben net zoals parapenters een reglement waarin staat wat wel en niet mag. De zeilvlieger kan niet zelfstandig opstarten en moet dus door een lier omhoog getrokken worden of van een berg aflopen. Dit betekent dat zolang er geen lier wordt geplaatst bij het Noord-Hollands Duinreservaat, er weinig deltavliegers gesignaleerd zullen worden.

4.3 De Locatie

Er zijn een aantal stekken in Nederland waar de zeilvliegers officieel mogen starten en landen. De meeste zijn dan ook op deze locaties te vinden daar een zeilvlieger de ruimte nodig heeft om te kunnen landen. Lierlocaties zijn Maasvlakte, Nieuwvliet, Bellingwolde, Bruinehaar, en Moergestel (de Buizerd).

4.4 De Toekomst

Net zoals het aantal schermvliegers zal het aantal deltavliegers in de toekomst toe gaan nemen. Dit betekent dat er meer stekken zullen moeten worden gecreëerd en de kans is groot dat deze nieuwe stekken zullen worden gerealiseerd in Noord-Holland. Dit is omdat er een aantal stekken relatief dicht bij elkaar liggen meer zuidwaarts langs de kust en er boven het Noordzeekanaal nog helemaal geen officiële stekken aanwezig zijn.

4.5 Hinder en Verstoring

Deltavliegers zorgen voor dezelfde hinder en verstoring als soarders met de uitzondering van het vertrappen van het duin. Aangezien een deltavlieger met een lier de lucht in wordt getrokken, loopt deze niet het duin in en hangt er dus alleen maar boven. Maar ook dat kan weer verstoring en hinder opleveren, net als bij de soarder.

5. X-stappen

5.1 De Sport

“Op de alom bekende step, maar nu formaat monster, gaat u met flinke vaart door bossen, duinen, heuvels en strand”.

Zo wordt de sport aangeprezen op de site van Summit Sports. Dit evenementenbedrijf organiseert bedrijfsuitjes en clinics in ‘extreme sports’. Bedrijven zoals ING, Rabobank, AVRO, NUON en Amnesty International hebben al gebruik gemaakt van de diensten van Summit Sports. Van alle sporten die het bedrijf aanbiedt, is x-stepping de enige waarbij men zich niet alleen op het strand bevindt maar ook in de duinen. De andere sporten al dan niet met kite worden alleen op het strand beoefend.

X-Stepping is een nieuwe sport die momenteel alleen nog maar bij bedrijven die bedrijfsuitjes en evenementen organiseren wordt beoefend. Maar ook de particulier kan hier terecht voor een clinic. De sport is nieuw en is geïnspireerd door de snowsteps die al een paar jaar gebruikt wordt op de skipistes in Oostenrijk en Frankrijk. Het uitdagende van x-stepping is om zo snel mogelijk tussen bomen en struiken door te manoeuvreren. Summit Sports heeft zelf de off-road kick bikes laten produceren, die speciaal geschikt zijn voor het meest extreme terrein. Groepen van minimaal 10 en maximaal meer dan 25 mensen leggen met een begeleider een parcours af door de duinen en bossen van Wijk aan Zee.

Er zijn ook andere evenementenbedrijven die x-steps ontwikkeld hebben, maar deze worden dan gebruikt op locaties in het buitenland. Alleen Summit Sports organiseert ‘extreme sports’ in het Noord-Hollands Duinreservaat.

5.2 De Sporter

Er zijn momenteel nog geen particulieren die deze sport beoefenen en er zijn dus ook geen organisaties die de belangen van de x-steppers behartigen. Dit betekent dat op dit moment alleen de bedrijven die x-stepping events organiseren in de gaten gehouden moeten worden.

Een ander belangrijk punt is de toekomstige integrale begrazing die overal toegepast zal worden. Men is zich al bewust van de problemen die kunnen ontstaan over veepadten. Wandelaars zouden moeite kunnen krijgen met het onderscheid maken tussen veepadten en voetsporen. Hetzelfde zal uiteraard gaan gelden voor x-steppers.

X-steps vallen niet onder de regelgeving voor mountainbikers en worden gezien als voetgangers. Er zou dus weer een aparte regelgeving moeten worden opgesteld voor x-stepping. Bij x-steppen is het de uitdaging om op moeilijk begaanbaar terrein zoals grashellingen zo groot mogelijke snelheden te behalen. Het gaat niet om afstanden afleggen want daarvoor zijn de banden veel te breed en bieden te veel weerstand. Ze hebben juist zulke grote terreinbanden en schijfremmen om risico's in moeilijk terrein te kunnen nemen. Het is eerder te vergelijken met mountainbike downhillen. De kans zit er dus in dat mensen liever naast het pad dan op het pad rijden. Juist de kort gegraasde grashellingen zijn uitermate geschikt voor de x-step. Ook veepadten zijn zeer geschikt omdat ze wel vrij zijn van hoge vegetatie, maar nog een stevige ondergrond vormen doordat het niet blootliggend zand betreft. Het paadje op foto 1 is het perfecte voorbeeld van het terrein waarin de x-step bij voorkeur wordt gebruikt. Ook zal de gebruiker dit alleen maar des te spannender vinden.

De vraag is wat het beleid van het bedrijf ten opzichte van het gebruik van het duin is. Hoe hard treden ze op als deelnemers hun eigen plan trekken. Boswachter Menno heeft al contact gelegd en weet wat de insteek van het bedrijf is.

5.3 De Locatie

X-stepping wordt niet alleen in de duinen uitgevoerd maar ook in het buitenland. Dit zijn outdoor vakanties die vanuit Nederland worden georganiseerd en die dan worden gehouden in Duitsland of Frankrijk.

Op de site van Summit Sports wordt gesproken over een parcours, de vraag is nu of dit altijd hetzelfde parcours is of dat dit varieert. Ook is het belangrijk met deze organisatie te overleggen hoe zij in de toekomst willen omgaan met een eventuele groei in aanmeldingen voor clinics in x-stepping. Waarschijnlijk willen zij het parcours gebied dan uitbreiden. Het huidige parcours bevindt zich buiten het NHD.

5.4 De Toekomst

De x-step in particulier gebruik is niet iets waar men zich in de nabije toekomst druk om hoeft te maken. De step is alleen voor heuvelachtige gras- en zandheuvelds interessant.

Op het moment wordt deze sport alleen beoefend tijdens bedrijfsuitjes bij Summit Sports wanneer er geen wind staat.

5.5 Hinder en Verstoring

Zowel van hinder als verstoring is momenteel geen sprake daar de x-step route buiten PWN gebied ligt. Daar deze sport niet echt de potentie heeft heel populair te worden bij particulieren, zal naar alle waarschijnlijkheid ook in de toekomst deze sport geen hinder of verstoring veroorzaken in het duingebied.

6. Mountainboarden

6.1 De Sport

Deze snelgroeïende extreme sport wordt ook wel off-road boarden of dirtboarden genoemd. De benaming All-Terrain Boarden, afgekort met ATB, doet het meeste recht aan de vele mogelijkheden die deze sport kent. De techniek van het rijden is een combinatie van skateboarden, snowboarden en mountainbiken. Met een ATB is het mogelijk op bijna elke ondergrond te rijden zoals gras, zand en ander onverhard terrein.

Het mountainboard kan gezien worden als het all-terrain model van het skateboard net zoals de mountainbike dat van de gewone fiets is. Het deck, de trucks en de wielen zijn veel groter en dus geschikt voor onverhard terrein en snelheid wordt verkregen door op hellend terrein te rijden. Er zitten straps op het board om je voeten onder klem te zetten.

Momenteel worden mountainboards toch vooral gebruikt in combinatie met een kite wat inhoudt dat ze alleen op het strand worden gebruikt. Summit Sports in Wijk aan Zee geeft wel clinics in mountainboarden, maar waar zij dit doen wordt niet op de site aangegeven. Waarschijnlijk doen zij dit op hetzelfde parcours als dat voor het x-steppen wordt gebruikt.

Figuur 5: Is dit de volgende extreme sport die in de duinen zal worden beoefend?

6.2 De Sporter

Het ziet er naar uit dat de meeste mensen met een mountainboard het gebruiken om te kiteboarden. Er is maar een kleine groep die het mountainboard op zichzelf gebruikt. Deze groep heeft zich niet op zichzelf georganiseerd, maar voegt zich bij de kiteboarders.

Het zullen vooral mensen zijn die eerder ervaring hebben gehad met skateboarden en nu de extra uitdaging van snelheid en onverhard terrein zoeken. Ook zou de motivatie van deze mensen kunnen liggen in het beleven van natuur en de frisse buitenlucht. Om te kunnen skateboarden zal men toch in de stad moeten blijven of in het skatepark.

6.3 De Locatie

Wat vooral blijkt uit de informatie op het internet is dat men voor het mountainboarden naar het buitenland gaat, voornamelijk naar Frankrijk.

Toch is het goed voor te stellen dat men op zondagmiddag ook wel eens een stukje wil gaan mountainboarden. En dan gaan dezelfde problemen spelen als bij de x-step, buiten de paden is

het leuker rijden en het mountainboard valt niet onder de MTB-regelgeving. De mountainboarder is op zoek naar hetzelfde terrein als de x-stepper.

6.4 De Toekomst

Of deze sport in populariteit zal winnen in de komende jaren is nog de vraag. In de Verenigde Staten is het flink in opkomst maar daar is het terrein over het algemeen meer geschikt dan in Nederland vanwege meer hoogteverschillen. Aan de andere kant leren veel mensen de sport kennen via georganiseerde evenementen.

6.5 Hinder en Verstoring

Aangezien bij het mountainboarden net als bij het x-stappen de beleving optimaal is buiten de paden en op onverharde wandelpaden, kan er hinder en verstoring veroorzaakt worden. Er zal pas sprake van verstoring en/of hinder zijn wanneer meer en meer mensen naar de duinen trekken om te mountainboarden. Een enkeling kan relatief weinig schade aanrichten.

Het mountainboard heeft geen remmen, wat betekent dat het moeilijk te stoppen is wanneer men berg af gaat. Dit kan hinder opleveren voor andere recreanten en er kunnen zelfs gevaarlijke situaties ontstaan.

Verstoring kan ontstaan wanneer men van de paden af gaat doordat de vegetatie wordt platgereden en fauna wordt verstoord. Vooral in natuurkernen is dit absoluut niet gewenst.

7. Andere ‘Extreme Sports’

7.1 De Sporten

Andere ‘extreme sports’ die in de duinen worden beoefend zijn blokarting, kiting, cross-surfing, para-karting en skywingen. Bij blokarting neemt men een soortgelijke positie aan als bij de ligfiets. Op de kar is een zeil geconstrueerd zoals dat op een windsurfplank. Zo kan over het strand gereden worden, aangedreven door de wind. Cross-surfing is iets soortgelijks waarbij men in plaats van zitten staand op een mountainboard wordt voortgeduwd. Bij para-karting zit men iets meer rechtop dan bij blokarting en wordt het karretje voortgetrokken door een kite. Tot slot is er nog skywinging. Dit is een zeer nieuwe sport waarbij men op een mountainboard staat en een deltavlieger boven het hoofd houdt.

7.2 De Sporter

Het evenementenbedrijf Summit Sports biedt clinics in deze sporten aan, maar er zijn ook mensen die de sporten intensief beoefenen met eigen materiaal. Het lijkt erop dat de ‘extreme sports’ in combinatie met kites of zeil steeds meer populariteit genieten doordat mensen altijd weer op zoek zijn naar een nieuwe uitdaging. Daar Nederland wat betreft buitensport een zeer eenzijdig land is door gebrek aan hoogteverschil, komt men al snel uit bij sporten die gebruik maken van windkracht.

7.3 De Locatie

Al deze sporten worden alleen op het strand beoefend. In principe kunnen ze overal op een open vlakte met egaal oppervlak beoefend worden maar het strand is uitermate geschikt omdat er ook een krachtige wind waait.

7.4 De Toekomst

Deze sporten zullen in de toekomst door meer en meer mensen beoefend worden omdat ze uitermate geschikt zijn voor Nederland. In verhouding is er een groot kustgebied waar het meestal hard genoeg waait. Sporten waarbij men door de wind aangedreven wordt, kunnen dus vaak beoefend worden.

7.5 Hinder en Verstoring

Al deze sporten kunnen voor hinder zorgen naarmate het aantal beoefenaars groeit. Alleen de sporten waarbij een kite wordt gebruikt kunnen verstoring teweeg brengen. In dit geval betreft het kiting en para-karting. Het is afhankelijk van hoe hoog de kite hangt of deze een versturende factor voor de natuur oplevert. Zolang de kite niet boven de eerste duinenrij zichtbaar is vanuit de duinen, is er van verstoring geen sprake. Ook wanneer de kite wel zichtbaar is, zal de verstoring over het algemeen zeer gering zijn. Er is echter altijd een kans dat vogels vanuit de duinen de kites zien en daarop reageren door te vertrekken. Vooral in het broedseizoen zou dit een ernstig probleem vormen.

Figuren 6 tot en met 9: 'Extreme sports' op het strand. Met de klok mee vanaf links boven: blokarting, parakarting, skywinging en cross-surfing.

8. Conclusie

De situatie neemt ernstigere vormen aan wanneer het aantal beoefenaars van 'extreme sports' blijft groeien omdat dan naast extra verstoring ook de hinder van andere recreanten een grotere rol gaat spelen. Mensen die opgaan in hun sport raken vaak het contact met de omgeving kwijt en richten zich compleet op zichzelf. Ze houden geen rekening met andere recreanten of de kwetsbaarheid van het duin.

Het feit dat het Noord-Hollands Duinreservaat onder de habitatrictlijn valt, geeft de beheerder het recht om maatregelen te treffen die hij nodig acht om de natuur te kunnen beschermen.

9. Referenties

Algemene sites:

Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart (KNVvL):
<http://www.knvvl.nl>.

Evenementenbedrijf Summit Sports in Wijk aan Zee dat allerlei ‘extreme sports’ met kites, x-stepping en mountainboarden organiseert:
<http://www.summitsports.nl>

<http://www.xperiences.nl/>.

Soaring sites:

Zeer algemene informatie over schermvliegen:
http://home.tiscali.nl/altijdvliegen/wat_is_parapenten.htm

Algemene informatie over verschillende vormen van schermvliegen:
<http://www.schermvliegen.nl/newsite/index.html>

De officiële stekken voor schermvliegen in Nederland:
<http://pardelbo.dse.nl/lokatie/stekken.htm>

Een belangrijke site van een georganiseerde groep ‘soarers’ met forum:
<http://www.soarfreaks.nl/>

Een site voor schermvliegers met een veelgebruikt forum:
<http://www.e-lijn.nl/>

Deze site bevat veel foto’s van de persoon zelf in actie:
<http://www.jeroenbuis.com/parapent/foto.asp>

Andere ‘extreme sports’ sites:

Review over x-stepping als bedrijfsuitje:
<http://www.highprofile.nl/ideeen/mountainbiken/x-stepping/>

Algemene site over mountainboarden:
<http://www.mountainboard.nl/html/start.htm>

Algemene site over snorvliegen:
<http://www.snorvliegen.net/>

10. Bijlagen